

28 Ιουνίου, 1995

[ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 23, 28 ΚΑΙ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ/ Ή ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ/ Ή ΑΛΛΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 278/92)

-
- Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι ακυρώσεως — Έλλειψη δέουσας έρευνας και αιτιολογίας — Η περίπτωση ανάμειξης αγνώστου οργάνου στη λήψη απόφασης περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως ακίνητης ιδιοκτησίας — Ο δικαστικός έλεγχος ανέφικτος — Η απαλλοτρίωση άκυρη. 5
- Αναγκαστική Απαλλοτρίωση — Διάταγμα απαλλοτρίωσης — Συνιστά ξεχωριστή διοικητική πράξη — Η ύπαρξη Τοπικού Σχεδίου κατά περίπτωση δεν επηρεάζει το δικαίωμα προσβολής του κύρους του διατάγματος απαλλοτριώσεως. 10
- Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι ακυρώσεως — Αναγκαστική απαλλοτρίωση — Το γεγονός και μόνο ότι κατά το χρόνο της απαλλοτρίωσης δεν είχαν ετοιμαστεί σχέδια για το προτεινόμενο δημόσιο έργο, επιφέρει την ακυρότητα του διατάγματος απαλλοτριώσεως. 15
- Η αιτήτρια επεδίωξε με την προσφυγή την ακύρωση του διατάγματος απαλλοτριώσεως του κτήματός της παράλληλα με την ακύρωση της απόφασης με την οποία απορρίφθηκε η ένστασή της κατά της απαλλοτριώσεως. 20

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

1. Έχοντας υπόψη όλο το υλικό που τέθηκε ενώπιόν του, το Δικαστήριο κρίνει ότι οι ισχυρισμοί για παράλειψη διεξαγωγής έρευνας από την Υπουργική Επιτροπή και υποβολής σχετικής έκθεσης, ελλειπούς αιτιολογίας καθώς επίσης και ανάμειξης αγνώστου οργάνου στη λήψη της επίδικης απόφασης, ευσταθούν.

5

Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι η Υπουργική Επιτροπή που διορίστηκε για επανεξέταση του θέματος και υποβολή έκθεσης, ουδέποτε συνήλθε για να εξετάσει την εισήγηση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικίσεως, η οποία ας σημειωθεί ετοιμάστηκε σύμφωνα με τις οδηγίες της, να πάρει απόφαση και να υποβάλει έκθεση στο Υπουργικό Συμβούλιο.

10

15

Το Υπουργείο Παιδείας παρέτεμψε την ένσταση της αιτήτριας στο Γενικό Εισαγγελέα και αφού λήφθηκε γνωμάτευση ότι δεν υπήρχε νομικό κώλυμα για απόρριψή της, ετοίμασε και υπόβαλε την Πρόταση Αρ. 51/92 στο Υπουργικό Συμβούλιο με την εισήγηση να απορριφθεί η ένσταση της αιτήτριας. Όπως αναφέρεται στην Πρόταση, η Επιτροπή από Υπουργούς δεν πήρε οριστική απόφαση και "αποφασίστηκε οριστικά" η προώθηση της απαλλοτρίωσης του χώρου για τον οποίο δημοσιεύθηκε η γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης.

20

25

Από τα ενώπιον του Δικαστηρίου στοιχεία είναι αδύνατο να διαπιστωθεί με βεβαιότητα από ποιον αποφασίστηκε οριστικά η προώθηση της απαλλοτρίωσης του επίδικου κτήματος, όπως επίσης και οι λόγοι που οδήγησαν στην εν λόγω απόφαση. Το γεγονός αυτό οδηγεί την επίδικη απόφαση σε ακύρωση γιατί καθίσταται ανέφικτος ο δικαστικός έλεγχος.

30

35

Στην προκειμένη περίπτωση δεν τίθεται θέμα απλής ή σύμφωνης γνωμοδότησης και κατά πόσο το Υπουργικό Συμβούλιο ήταν δεσμευμένο ή όχι να την ακολουθήσει, γιατί δεν υπήρξε οποιαδήποτε γνωμοδότηση της Υπουργικής Επιτροπής, με την οποία να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει το Υπουργικό. Εκείνο που στην πραγματικότητα συνέβηκε ήταν η υιοθέτηση από το Υπουργικό, εισήγησης για απαλλοτρίωση του επίδικου τεμαχίου που υποβλήθηκε από όργανο άλλο απ' εκείνο που διορίστηκε για να εξετάσει το θέμα.

40

2. Ούτε η εισήγηση της Δημοκρατίας, ότι η αιτήτρια θα έπρεπε να είχε υποβάλει ένσταση εναντίον του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας το οποίο προνοεί και για τη χωροδιάταξη νέων σχολείων είναι βάσιμη. Το διάταγμα απαλλοτρίωσης συνιστά ξεχωριστή διοικητική πράξη και η ύπαρξη Τοπικού Σχεδίου δεν επηρεάζει το δικαίωμα για προσβολή του κύρους του.

3. Επιπλέον τα προσχέδια του σκοπούμενου σχολικού κτιρίου συμπληρώθηκαν στις 15.1.92 και η σύσκεψη για τη μελέτη και έγκρισή τους έγινε στις 4.2.92. Το διάταγμα απαλλοτρίωσης είχε δημοσιευθεί στις 10.1.92.

Το γεγονός και μόνο ότι κατά το χρόνο της απαλλοτρίωσης δεν είχαν ετοιμαστεί σχέδια για το προτεινόμενο έργο, οδηγεί από μόνο του την επίδικη απόφαση σε ακύρωση. Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται χωρίς έξοδα.

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Αντωνίου ν. Δημοκρατίας (1995) 4 Α.Α.Δ. 76,

Κολοκασίδου κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 427,

Μιχαηλίδης κ.ά. ν. Δημοκρατίας κ.ά. (1992) 4 Α.Α.Δ. 1125.

Προσφυγή.

Προσφυγή με την οποία η αιτήτρια ζητά την ακύρωση του διατάγματος απαλλοτρίωσης του κτήματός της με αρ. 1166 (μέρος) του Συμπλέγματος "G" στο Στρόβολο, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 10.1.92.

Α. Σ. Αγγελίδης, για την Αιτήτρια.

Γ. Γιωργαλλής, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Η αιτήτρια με την προσφυγή της αυτή ζητά την ακύρωση του διατάγματος απαλλοτρίωσης του κτήματός της με αρ. 1166 (μέρος), του Συμπλέγματος "G" στο Στρόβολο, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 10.1.92, αρ. 66, Παράρτημα Τρίτο, Μέρος II, σελ. 99. Ζητά επίσης την ακύρωση της απόφασης των καθ' ων η αίτηση που της γνωστοποιήθηκε με επιστολή ημερ. 14.2.92 και με την οποία απορρίφθηκε η ένστασή της κατά της απαλλοτρίωσης του εν λόγω κτήματος.

Το πιο πάνω τεμάχιο ήταν μεταξύ των χώρων που είχαν επι-

λεγεί για ανέγερση αριθμού νέων σχολικών κτιρίων στην περιοχή Στροβόλου. Στο τεμάχιο της αιτήτριας θα ανεγείρετο νέο Γυμνάσιο στην ενορία Αγίου Βασιλείου.

- 5 Το Υπουργείο Παιδείας με την Πρόταση Αρ. 248/91 ημερ. 8.2.91 προς το Υπουργικό Συμβούλιο, αναφέρθηκε σε εισήγηση της Σχολικής Εφορείας Στροβόλου για την επίταξη/απαλλοτρίωση του εν λόγω τεμαχίου. Με την εισήγηση συμφωνούσε και το
- 10 Υπουργείο Παιδείας. Στις 14.2.91 το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 34.996, αποφάσισε να εγκρίνει την έκδοση διατάγματος επίταξης και γνωστοποίησης απαλλοτρίωσης για το επίδικο κτήμα. Η γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης δημοσιεύθηκε ως διοικητική πράξη αρ. 326 στην Επίσημη Εφημερίδα ημερ. 15.3.91.
- 15 Στη γνωστοποίηση αναφερόταν πως η απαλλοτρίωση μέρους του τεμαχίου αρ. 1166 ήταν αναγκαία για σκοπούς δημόσιας ωφέλειας, δηλαδή για σχολικούς σκοπούς και συγκεκριμένα για την ανέγερση νέου σχολικού κτιρίου Μέσης Εκπαίδευσης στο Στροβόλο.

- 20 Η αιτήτρια υπέβαλε ενστάσεις μέσω του Επάρχου Λευκωσίας κατά της πιο πάνω απαλλοτρίωσης.

- 25 Το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρίασή του ημερ. 4.7.91 (Αρ. Απόφασης 35.808), αποφάσισε όπως Επιτροπή από τους Υπουργούς Παιδείας, Εσωτερικών, Συγκοινωνιών και Έργων και Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, επανεξετάσει το όλο θέμα της απαλλοτρίωσης του συγκεκριμένου τεμαχίου ιδιωτικής γης για σχολικούς σκοπούς και υποβάλει Έκθεση στο Συμβούλιο. Για το σκοπό αυτό έγινε σύσκεψη στο γραφείο του Υπουργού Παιδείας στις 19.7.91.

- 30 Μετά τη σύσκεψη ετοιμάστηκε σχετικό σημείωμα από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ημερ. 31.7.91 (βλ. κυανά 79-80 στο φάκελο Κ.Σ.Μ.Π. 90/ιν). Στο σημείωμα επισυνάφθηκε σχέδιο (κυανά 78), που ετοιμάστηκε σύμφωνα με υποδείξεις της Υπουργικής Επιτροπής και το οποίο προνοούσε για "την εξασφάλιση της αναγκαίας γης ανά ήμισυ περίπου από τα συνορευόμενα τεμάχια με αρ. 1166 και 2267". Τα πιο πάνω στάληκαν στο
- 35 Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας.

- 40 Στο εν λόγω σημείωμα αναφέροντο και τα ακόλουθα:

"2. Παρακαλώ σημειώσατε ότι, από ό,τι πληροφορούμαι από το Δήμο Στροβόλου, για το τεμάχιο 2267, εκκρεμούσε αίτηση διαχωρισμού οικοπέδων η οποία τελικά εκδόθηκε στις 16 Ιουλίου, 1991. Έτσι, σε περίπτωση που θα αποφασιστεί η

απαλλοτριώση του χώρου που δείχνεται με κόκκινο περίγραμμα, για το τμήμα του τεμαχίου 2267, πιστεύω ότι θα χρειαστεί να καταβληθεί ελαφρά αυξημένη αποζημίωση.

3.....

4. Ζητήθηκαν από το Κτηματολόγιο πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη άλλης ακίνητης ιδιοκτησίας στο όνομα των ιδιοκτητών των τεμαχίων 1166 και 2267, στην περιοχή Λευκωσίας. Ως γνωστό το τεμάχιο 1166 είναι εξ ολοκλήρου εγγεγραμμένο επ' ονόματι της κας. Κλεοπάτρας Χριστοδούλου Κουρέα ενώ το τεμάχιο 2267 κατά τα 2/5 στο όνομα της κας Ελένης Χριστοδούλου Κουρέα, τώρα Συμεωνίδη, και ανά 1/5 στα τρία παιδιά της. Η έρευνα του Κτηματολογίου έδειξε ότι οι δύο αδελφές, Κλεοπάτρα και Ελένη, έχουν πρόσθετες ιδιοκτησίες στην ίδια περιοχή, αμέσως νότια του προτεινόμενου σχολείου, δηλαδή:

α) Έχουν ανά 1/2 μερίδιο στο οικόπεδο αρ. 1637, εμβαδού 586 τ.μ.

β) Έχουν ανά 1/2 μερίδιο στο χωράφι αρ 1528, εμβαδού 6 δεκ., 913 τ.μ. (περίπου 5.2 σκάλες)

Οι εν λόγω πρόσθετες ιδιοκτησίες δείχνονται στο συνημμένο χωρ. σχέδιο με γαλάζιο κύκλο στον αρ. τεμαχίου.

5. Σχετική έρευνα που έγινε για τον εντοπισμό άλλης γης στην ευρύτερη περιοχή έδειξε ότι δεν υπάρχει κατάλληλη διαθέσιμη ιδιωτική γη αλλά ούτε και κρατική ιδιοκτησία που να ικανοποιεί τις ανάγκες τόσο σε έκταση όσο και χωροθέτηση του εν λόγω Γυμνασίου.

6. Γενικά το Τμήμα αυτό πιστεύει ότι δεν πρέπει να γίνονται αλλαγές σε σχέδια που έχουν ήδη ετοιμαστεί, εκτός αν υπάρχει πολύ σοβαρός λόγος. Τέτοιες αλλαγές συνήθως έχουν αλυσιδωτές προεκτάσεις, οι συνέπειες των οποίων δεν μπορούν να προβλεφθούν."

Οι ιδιοκτήτες του τεμαχίου αρ. 2267 (που προηγουμένως είχε τον αριθμό 1165) με επιστολή του δικηγόρου τους ημερ. 29.7.91 προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και το Υπουργικό Συμβούλιο, υπέβαλαν ένσταση κατά της προτεινόμενης απαλλοτριώσης μέρους του τεμαχίου τους (κυανούν 84-85) και η ένσταση στάληκε από το Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου στο Υπουργείο Παιδείας, για εξέταση και απάντηση στους ιδιοκτήτες. Το Υπουργείο απάντησε στις 17.10.91 ότι η ένσταση για το τεμάχιο 2267 θα πρέπει να υποβληθεί αν και όταν δημοσιευθεί

σχετική γνωστοποίηση απαλλοτριώσής του.

5 Ο Έπαρχος με επιστολή του ημερ. 27.12.91 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας, διαβίβασε τις ενστάσεις της αιτήτριας, μαζί με τα σχόλιά του αναφορικά με τους ισχυρισμούς που περιέχονται σ' αυτές. Ο Έπαρχος ανέφερε, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα:

10 "2. Κατ' αρχή θα ήθελα να υποδείξω ότι η γνωστοποίηση απαλλοτριώσης αναφέρεται σε μέρος του τεμ. 1166 του Συμπλέγματος G στην Ενορία Αγίου Βασιλείου, στον Στρόβολο ενώ στην πραγματικότητα πρόκειται για ολόκληρο το τεμάχιο όπως φαίνεται στο συνημμένο χωρομετρικό σχέδιο. Όπως αντιλαμβάνομαι το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως 15 που εξεύρε τον χώρο για το κτίριο του νέου Γυμνασίου ήτο με την εντύπωση ότι τα τεμάχια αρ. 1166 και 1165 ήταν ενοποιημένα ενώ στην πραγματικότητα είχαν διαχωρισθεί προ δεκαετίας περίπου και ανήκουν στην ενισταμένη και στην αδελφή της. Το γεγονός τούτο δηλ. ότι η γνωστοποίηση αναφέρεται σε μέρος ενώ πρόκειται για όλο το τεμάχιο θα πρέπει 20 να εξετασθεί από το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα κατά πόσο επηρεάζει την εγκυρότητα της γνωστοποίησης.

25 3. Βέβαια το γεγονός ότι το Τμήμα Πολεοδομίας είχε την εντύπωση ότι έπαιρνε μέρος ενός μεγαλύτερου τεμαχίου δημιουργεί κάποιο θέμα ουσίας δηλαδή ότι η ιδιοκτήτρια επηρεάζεται όχι μερικώς αλλά ολοσχερώς. Θα ήτο ασφαλώς πιο δίκαιο αν η απαλλοτριώση επηρέαζε μερικώς και τα δύο τεμάχια και των δύο αδελφών όπως όμως αντιλαμβάνομαι έγι- 30 νε προσπάθεια να εξευρεθεί λύση προς την κατεύθυνση αυτή χωρίς όμως αποτέλεσμα για το γεγονός ότι υπάρχει ήδη κατοικία στο τεμ. 1165 (χρώμα μπλε στο συνημμένο χωρομετρικό σχέδιο) η οποία παρεμποδίζει τη δημιουργία ενιαίου χώρου αρκετού για τις ανάγκες του κτιρίου (24 σκάλες). Αντι- 35 λαμβάνομαι επίσης ότι έγινε διαφορετικός συνδυασμός χώρων των δύο τεμαχίων (όχι απέναντι το ένα από το άλλο) ο οποίος όμως εκρίθηκε ότι θα δημιουργεί λειτουργικά προβλήματα στο νέο Γυμνάσιο. Τούτο βέβαια αν όντως είναι έτσι, αρμόδιο να το επιβεβαιώσει είναι το Υπουργείο σας."

40 Στις 31.12.91 στάληκε από το Υπουργείο Παιδείας επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα με την οποία διαβιβάζετο η ένσταση της αιτήτριας, καθώς επίσης και οι απόψεις του Επάρχου και ζητείτο από το Γενικό Εισαγγελέα να γνωματεύσει κατά πόσο μπορούσε ο

Υπουργός Παιδείας να εισηγηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο απόρριψη της ένστασης της αιτήτριας. Στην επιστολή αυτή του Υπουργείου, αναφέρεται επίσης πως το Υπουργείο Παιδείας και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, μελέτησαν ύστερα από οδηγίες της Υπουργικής Επιτροπής, τη δυνατότητα εξασφάλισης του αναγκαίου χώρου τόσο από το τεμάχιο με αρ. 1166 όσο και από το τεμάχιο 1165. Η εισήγηση που υποβλήθηκε από τις πιο πάνω υπηρεσίες, συνεχίζει η επιστολή, κρίθηκε ανεφάρμοστη λόγω του αντικανονικού σχήματος του χώρου που προτάθηκε με την εισήγηση.

5

10

Ο Γενικός Εισαγγελέας με επιστολή του ίδιας ημερομηνίας, πληροφόρησε το Υπουργείο Παιδείας ότι δεν υπήρχε οποιοδήποτε νομικό κώλυμα για απόρριψη της ένστασης της αιτήτριας. Εισηγήθηκε επίσης να δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα διάρθωση με την οποία να διαγράφεται η λέξη "μέρος", ώστε η απαλλοτρίωση να αφορά ολόκληρο το τεμάχιο αρ. 1166. Η διάρθωση τελικά δεν δημοσιεύθηκε, γιατί θεωρήθηκε από το Υπουργείο ότι δεν χρειαζόταν, αφού μέρος του τεμαχίου της γης της αιτήτριας είχε απαλλοτριωθεί προηγουμένως για δημιουργία δρόμου.

15

20

Στη συνέχεια υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο η Πρόταση Αρ. 51/92, με την οποία ο Υπουργός Παιδείας εισηγήθηκε την απόρριψη της ένστασης της αιτήτριας και την έγκριση έκδοσης διατάγματος απαλλοτρίωσης για το επίδικο τεμάχιο.

25

Στις παραγράφους 4 και 5 της Πρότασης αναφέρονται και τα ακόλουθα:

"4. Επειδή υπήρξαν έντονες αντιδράσεις κατά της πιο πάνω απαλλοτρίωσης από την οικογένεια των ιδιοκτητών της γης, το Υπουργικό Συμβούλιο, θέλοντας να έχει ακριβέστερη εικόνα όσον αφορά το θέμα συμφώνησε όπως Επιτροπή από τους Υπουργούς Παιδείας, Εσωτερικών, Συγκοινωνιών και Έργων και Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, επανεξετάσει το θέμα της απαλλοτρίωσης του χώρου για σχολικούς σκοπούς και υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο (Απόφαση με αρ. 35.808 ημερ. 4.7.1991).

30

35

5. Η Επιτροπή από Υπουργούς συνήλθε στις 19.7.1991 και αντάλλαξε απόψεις στο θέμα, χωρίς όμως να πάρει οριστική απόφαση σ' αυτό. Στο μεταξύ αποφασίστηκε οριστικά η προώθηση της απαλλοτρίωσης του χώρου που προβλέπεται στο τοπικό σχέδιο και για τον οποίο έχει δημοσιευθεί η γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης."

40

(Οι υπογραμμίσεις είναι δικές μου).

Το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρίασή του ημερ. 9.1.92 (Αρ. Απόφασης 36.781), υιοθέτησε τις εισηγήσεις του Υπουργού Παιδείας και στις 10.1.92 δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα το προσβαλλόμενο διάταγμα απαλλοτριώσης. Η αιτήτρια 5 πληροφορήθηκε για την απόρριψη της ένστασής της με επιστολή του Επάρχου Λευκωσίας ημερ. 14.2.92.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω καταχωρήθηκε η παρούσα προσφυγή. 10

Οι λόγοι ακυρότητας που πρόβαλε ο δικηγόρος της αιτήτριας μπορούν να συνοψισθούν ως ακολούθως:

(1) Η επίδικη απόφαση είναι προϊόν ελλιπούς έρευνας, πλά- 15 νης και ανύπαρκτης αιτιολογίας. Αν διεξάγετο έρευνα και υποβάλλετο έκθεση της Υπουργικής Επιτροπής, τότε δεν θα αγνοείτο η εισήγηση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως και του Επάρχου και το βάρος της απαλλοτριώσης θα το επωμίζετο η αιτήτρια από κοινού με την αδελφή της, την ιδιοκτήτρια του ομό- 20 ρου τεμαχίου ως η εισήγηση των πιο πάνω οργάνων. Αντίθετα, λήφθηκε υπόψη η απόφαση κάποιου άγνωστου και μη εξουσιοδοτημένου οργάνου για μη υλοποίηση της εισήγησης του Επάρχου και του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως.

(2) Εφόσον το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να συγκρο- 25 τήσει υπεπιτροπή για έρευνα και υποβολή έκθεσης, ήταν δεσμευμένο να ακολουθήσει αυτή τη διαδικασία. Άρα η Υπουργική Επιτροπή είχε υποχρέωση να ερευνήσει το θέμα και να υποβάλει σχετική έκθεση. Αντί αυτού το Υπουργείο Παιδείας αναρ- 30 μόδια και χωρίς εξουσιοδότηση προχώρησε στην ετοιμασία της Πρότασης Αρ. 51/92, προβάλλοντας την "οριστική απόφαση" αγνώστου και αναρμοδίου οργάνου.

(3) Η απαλλοτριώση δεν μπορούσε να γίνει από τη Δημοκρα- 35 τία και η απαλλοτριούμενη γη να εγγραφεί στο όνομα της με την καταβολή της αποζημίωσης όπως προνοείται στο άρθρο 13 του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου του 1962, όπως τροποποιήθηκε (Ν. 15/62), γιατί σύμφωνα με το Ν. 5/60 της Ελληνικής Κοινοτικής Συνέλευσης (άρθρο 5, που τροποποιεί το 40 άρθρο 28 του βασικού νόμου), οποιαδήποτε ακίνητη περιουσία Σχολείου εγγράφεται στο όνομα του Προέδρου της συγκεκριμένης Σχολικής Εφορείας ως καταπιστευματοδόχου του Σχολείου.

(4) Στην απαντητική γραπτή αγόρευση του ο δικηγόρος της

αιτήτριας ισχυρίστηκε επίσης ότι η απόφαση θα πρέπει να ακυρωθεί και για το λόγο ότι κατά τη δημοσίευση της γνωστοποίησης απαλλοτρίωσης στις 15.3.91, δεν υπήρχαν όχι μόνο σχέδια αλλά ούτε καν προσχέδια του σχολικού κτιρίου.

5

Έχοντας υπόψη όλο το υλικό που τέθηκε ενώπιόν μου, κρίνω ότι οι ισχυρισμοί για παράλειψη διεξαγωγής έρευνας από την Υπουργική Επιτροπή και υποβολής σχετικής έκθεσης, ελλειπούς αιτιολογίας καθώς επίσης και ανάμειξης αγνώστου οργάνου στη λήψη της επίδικης απόφασης, ευσταθούν.

10

Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι η Υπουργική Επιτροπή που διορίστηκε για επανεξέταση του θέματος και υποβολή έκθεσης, ουδέποτε συνήλθε για να εξετάσει την εισήγηση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, η οποία ας σημειωθεί ετοιμάστηκε σύμφωνα με τις οδηγίες της, να πάρει απόφαση και να υποβάλει έκθεση στο Υπουργικό Συμβούλιο.

15

Το Υπουργείο Παιδείας παρέπεμψε την ένσταση της αιτήτριας στο Γενικό Εισαγγελέα και αφού λήφθηκε γνωμάτευση ότι δεν υπήρχε νομικό κώλυμα για απόρριψή της, ετοίμασε και υπόβαλε την Πρόταση Αρ. 51/92 στο Υπουργικό Συμβούλιο με την εισήγηση να απορριφθεί η ένσταση της αιτήτριας. Όπως αναφέρεται στην Πρόταση, η Επιτροπή από Υπουργούς δεν πήρε οριστική απόφαση και "αποφασίστηκε οριστικά" η προώθηση της απαλλοτρίωσης του χώρου για τον οποίο δημοσιεύθηκε η γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης.

20

25

Από τα ενώπιόν μου στοιχεία είναι αδύνατο να διαπιστωθεί με βεβαιότητα από ποιον αποφασίστηκε οριστικά η προώθηση της απαλλοτρίωσης του επίδικου κτήματος, όπως επίσης και οι λόγοι που οδήγησαν στην εν λόγω απόφαση. Το γεγονός αυτό οδηγεί την επίδικη απόφαση σε ακύρωση γιατί καθίσταται ανέφικτος ο δικαστικός έλεγχος.

30

Στην επιστολή του Επάρχου προς το Υπουργείο Παιδείας ημερ. 27.12.91, αναφέρεται πως κατά την αντίληψη του Επάρχου έγινε προσπάθεια να χρησιμοποιηθεί γη και από τα δύο συνορεύοντα τεμάχια, αλλά η ύπαρξη κατοικίας στο τεμάχιο αρ. 2267 (1165) παρεμπόδιζε τη δημιουργία αρκετού ενιαίου χώρου για τις ανάγκες του κτιρίου και ότι ο διαφορετικός συνδυασμός χώρων των τεμαχίων θα δημιουργούσε λειτουργικά προβλήματα στο Γυμνάσιο. Αναφέρθηκε επίσης ότι αρμόδιο να επιβεβαιώσει αν όντως έτσι είχαν τα πράγματα, ήταν το Υπουργείο.

35

40

Από πλευράς Υπουργείου η μόνη αναφορά επί του θέματος βρίσκεται στην επιστολή του Υπουργείου ημερ. 31.12.91, που στάλθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα και στην οποία αναφέρεται ότι η εισήγηση που υποβλήθηκε από το Υπουργείο και την Πολεοδομία για εξασφάλιση αναγκαίου χώρου και από τα δύο τεμάχια κρίθηκε ανεφάρμοστη λόγω του πολύ αντικανονικού σχήματος του χώρου που προτάθηκε με την εισήγηση, χωρίς πάλι να αποκαλύπτεται από ποιον κρίθηκε ανεφάρμοστη η εισήγηση, όπως επίσης και η αιτιολογία που υποστηρίζει το συμπέρασμα αυτό. Αντίθετα, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως που είναι και το αρμόδιο για τέτοια θέματα τμήμα, υποβάλλοντας την εισήγηση για εξασφάλιση χώρου και από τα δύο τεμάχια, δεν εντόπισε οποιαδήποτε προβλήματα λειτουργικότητας λόγω του σχήματος του χώρου που θα προέκυπτε από το συνδυασμό των δύο τεμαχίων.

Οι θέσεις του δικηγόρου της αιτήτριας αναφορικά με την παράλειψη υποβολής έκθεσης από την Επιτροπή Υπουργών, ότι δηλαδή πρόκειται περί απλής γνωμοδότησης και ότι τα μέλη της Υπουργικής Επιτροπής ήταν παρόντα και στη συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου κατά την οποία λήφθηκε η επίδικη απόφαση και άρα θα μπορούσαν να εκφράσουν τις απόψεις τους στα υπόλοιπα μέλη του Υπουργικού, δεν βοηθούν τους καθ' ων η αίτηση. Στην προκειμένη περίπτωση δεν τίθεται θέμα απλής ή σύμφωνης γνωμοδότησης και κατά πόσο το Υπουργικό Συμβούλιο ήταν δεσμευμένο ή όχι να την ακολουθήσει, γιατί δεν υπήρξε οποιαδήποτε γνωμοδότηση της Υπουργικής Επιτροπής, με την οποία να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει το Υπουργικό. Εκείνο που στην πραγματικότητα συνέβηκε ήταν η υιοθέτηση από το Υπουργικό, εισήγησης για απαλλοτρίωση του επίδικου τεμαχίου που υποβλήθηκε από όργανο άλλο απ' εκείνο που διορίστηκε για να εξετάσει το θέμα.

Ούτε η εισήγηση της Δημοκρατίας, ότι η αιτήτρια θα έπρεπε να είχε υποβάλει ένσταση εναντίον του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας το οποίο προνοεί και για τη χωροδιάταξη νέων σχολείων είναι βάσιμη. Το διάταγμα απαλλοτρίωσης συνιστά ξεχωριστή διοικητική πράξη και η ύπαρξη Τοπικού Σχεδίου δεν επηρεάζει το δικαίωμα για προσβολή του κύρους του. (Βλ. *Αντώνιος Αντωνίου ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1995) 3 Α.Α.Δ. 76).

Επιπλέον, και όπως αναφέρεται στο κυανούν 61 του φακέλου αρ. Κ.Σ.Μ.Π. 90V, τα προσχέδια του νέου σχολικού κτιρίου συμπληρώθηκαν στις 15.1.92 και η σύσκεψη για τη μελέτη και έγκριση τους έγινε στις 4.2.92. Το διάταγμα απαλλοτρίωσης είχε δημοσιευθεί στις 10.1.92.

Το γεγονός και μόνο ότι κατά το χρόνο της απαλλοτρίωσης δεν είχαν ετοιμαστεί σχέδια για το προτεινόμενο έργο, οδηγεί από μόνο του την επίδικη απόφαση σε ακύρωση (Βλ. *Αναστασία Κολοκασίδου κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 427 και *Ηρακλής Μιχαηλίδης κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1992) 4 Α.Α.Δ. 1125).

5

Ενόψει της πιο πάνω κατάληξης μου, δεν θα ασχοληθώ με άλλους λόγους ακυρότητας που προβλήθηκαν.

Η προσφυγή επιτυγχάνει και η επίδικη απόφαση ακυρώνεται.

10

Δεν επιδικάζονται έξοδα.

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.